

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

УДК 343.98(477)

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-253-258

Вадим БАБАКІН©

доктор юридичних наук, доцент
(Національний університет цивільного
захисту України, м. Харків, Україна)

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИЙ МОНІТОРИНГ ОПЕРАТИВНОЇ ОБСТАНОВКИ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ МОЛОДЦЮ

Проаналізовано стан наукових досліджень окремих аспектів оперативно-розшукового моніторингу оперативної обстановки у протидії злочинам, що вчиняються молоддю. У криміногенній та оперативній обстановці, що склалася, актуальність виявлення, попередження, припинення та розкриття злочинів є пріоритетними завданнями оперативними підрозділами, які під час здійснення оперативно-розшукової діяльності повинні використовувати сучасні підходи та методи.

Ключові слова: оперативна інформація, тактика, оперативна обстановка, криміногенна ситуація, оперативні підрозділи, протидія, молодь.

Постановка проблеми. Згідно з дослідженням, питанням протидії злочинності серед молоді приділяється велика увага, що характеризується підвищенням вимог з боку держави, суспільства та громадськості. Водночас наявна система протидії злочинам у цьому напрямі оперативними й іншими підрозділами поліції не дає ефективних результатів щодо превентивного впливу на таку категорію осіб, що спонукає до пошуку, здійснення і удосконалення більш ефективних оперативно-розшукових та інших заходів, а також вимагає від державних і правоохоронних органів значних зусиль з усунення чинників, що сприяють їх вчиненню. Молоді особи, які вчиняють злочини, поступово нарощують кримінальний потенціал, що погіршує рівень оперативної обстановки на території держави. Статистичні показники протидії молодіжній злочинності свідчать про недооцінку оперативними та іншими підрозділами поліції цього важливого напрямку оперативно-розшукової і службової діяльності. Зокрема, за останні п'ять років їх питома вага до усіх зареєстрованих становить у середньому 73,5 % (у 2017 р. – 77 %, 2018 р. – 76,7 %, 2019 р. – 76 %, 2020 р. – 63 %, 2021 – 75,1 %). У зв'язку з вказаним працівники оперативних підрозділів повинні належним чином організувати діяльність з метою стабілізації оперативної обстановки та організації відповідних і адекватних оперативно-розшукових заходів з протидії злочинам, що вчиняє молодь.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питанням моніторингу оперативної обстановки присвятили свої праці такі вітчизняні вчені, як Л. Аркуша, О. Бандурка, І. Даньшин, В. Дараган, С. Денисов, О. Долженков, О. Джужа, В. Дрьомін, В. Захаров, О. Кальман, В. Лисенко, О. Литвинов, Н. Никифорчук, М. Панов, О. Подобний, В. Пчолкін, А. Савченко, О. Снігер'єв, В. Шендрік, О. Юхно та ін. Проте у вітчизняній юридичній науці запровадження технологій профайлінгу у діяльність оперативних підрозділів щодо протидії злочинності висвітлені недостатньо, в наявних наукових працях ці питання досліджувались

© В. Бабакин, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7157-0241>

vadon7373@gmail.com

фрагментарно або в межах ширшої правової проблематики, а поодинокі публікації з цих питань стосуються окремих напрямів.

Метою статті є дослідження оперативно-розшукового моніторингу оперативної обстановки у протидії злочинам, що вчиняються молоддю, та напрацювання пропозицій щодо удосконалення дослідженого напрямку.

Виклад основного матеріалу. Одним із напрямів протидії злочинності є проведення моніторингу стану оперативної обстановки серед молоді. За визначенням О. Литвинова, Л. Давиденка, М. Давиденка та О. Юхна, моніторинг – це зумовлені практичною необхідністю наукові закономірності, що ґрунтуються на пізнанні будь-якого явища чи процесу шляхом розгляду, опису, аналізу, оцінювання їх сьогодишнього стану [1, с. 67], що ми підтримуємо. Згідно з даними наукових досліджень, питання моніторингу запобігання і протидії злочинності серед молоді за результатами аналізу стану криміногенної обстановки в державі та окремих регіонах, відповідно до статистичних даних, практики досудового розслідування у кримінальних провадженнях і розгляду їх у суді, з думкою окремих вчених свідчить про існування тенденції до збільшення кількості вчинення кримінальних правопорушень з боку осіб молодого віку, а також неповнолітніх та тих осіб, які за чинним законодавством не досягли віку кримінальної відповідальності. Ця проблема викликає гостру увагу і реакцію з боку громадськості, державних, правоохоронних органів, вчених-кримінологів, вчених-процесуалістів і вчених з ОРД тощо. Нині науковці та практики розробляють новітні форми протидії таким видам злочинів. Результатом їх роботи стали розробки методик аналізу окремих видів злочинів та осіб, які їх учиняють.

За визначенням Н. Реймерса, сутність моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – у спостереженні (відслідкуванні) та запобіганні, що, на нашу думку, має досить важливе значення для вирішення проблемних питань, у тому числі щодо протидії та запобігання злочинів у молодіжному середовищі. Крім того, як зазначає Є. Блажівський, доцільність подальшого вивчення проблем кримінологічного моніторингу зумовлена необхідністю глибокого, всебічного, теоретичного осмислення проблеми і створення фундаментальних, методологічно правильних наукових основ його організації та здійснення, адже сьогодні є ціла низка невирішених завдань, спірних моментів щодо понятійно-категоріального апарату моніторингу протидії злочинності, його співвідношення із суміжними системами [2, с. 5–6], що, на нашу думку, зумовлює активні наукові дослідження у сфері запобігання і протидії окремим видам та напрямам злочинності. За визначенням О. Литвинова та О. Юхна, мета моніторингу стану злочинності полягає передусім у тому, щоб своїм інформаційним потенціалом значно підвищити науковий рівень та обґрунтування планування, прогнозування й організації протидії злочинності на підставі виявлення латентних, але таких, що мають визначальне значення, напрямів її розвитку [3, с. 124–125], що ми підтримуємо та наголошуємо, що це стосується й протидії злочинам, що вчиняє молодь. При цьому найбільш важливим є виділення значущих проблем вирішення питань протидії у конкретному напрямі.

Зміст моніторингу становлять процеси отримання, оброблення та аналізу необхідної для формулювання кінцевих висновків інформації. Ймовірно, це не формальний збір та сума статистичних чи інших даних про минуле й теперішнє. Згідно з науковою позицією вказаних та інших вчених, це нова і додаткова інформація, що збільшує наші знання про стан досліджуваних явищ та процесів [3, с. 68], що ми підтримуємо. Треба зробити висновок, що моніторинг протидії злочинності – це крок наперед в оперативно-розшуковій діяльності, кримінальному процесі та кримінологічній науці, практиці та в протидії злочинам, оскільки він уперше пов'язує інформацію про відповідні явища минулого та явища і процеси сьогодення. За результатами висновків та на основі їх аналізу ухвалюються управлінські рішення щодо необхідних та доцільних заходів протидії певним видам злочинів чи тенденціям. Моніторинг стану криміногенної обстановки у молодіжному середовищі на сьогодні є активним посередником між науковими дослідженнями та потребами практики.

Результати аналізу наукової літератури та законодавчих актів свідчать про те, що завданнями, які вирішують оперативні працівники поліції під час оперативно-розшукового моніторингу оперативної обстановки, є: 1) виявлення за допомогою оперативно-розшукових заходів, а також гласних та негласних джерел оперативної інформації щодо кримінальних правопорушень, установа осіб, які їх підготовляють, вчиняють або вчинили, а також інших фізичних об'єктів, що впливають на стан

оперативної обстановки; 2) аналіз та прогнозування тенденцій оперативної обстановки з метою вирішення завдань протидії кримінальним правопорушенням серед молоді; 3) ухвалення організаційно-тактичних рішень щодо протидії молодіжній злочинності.

Досліджуючи питання оперативно-розшукового моніторингу стану злочинності серед молоді оперативними підрозділами поліції, зокрема вивчення елементів оперативної обстановки, зазначимо, що безпосередньо цільовому впливу з боку правоохоронних органів підлягають зокрема: 1) явище злочинності в цілому, рівень та інтенсивність якого мають бути знижені шляхом результативної діяльності оперативних підрозділів щодо попередження і протидії кримінальним правопорушенням; 2) умови, що полегшують своєчасне виявлення кримінальних правопорушень; 3) криміногенна обстановка; 4) правоохоронні органи (сили та засоби, організаційна структура, принципи управління); 5) запобігання кримінальним правопорушенням, протидія їм; 6) суб'єкти, від яких можна очікувати вчинення кримінальних правопорушень; 7) інші явища і процеси, з якими пов'язано виконання органами поліції їх посадових і функціональних обов'язків; 8) правові акти, що регламентують діяльність поліції та їх структурних підрозділів [4, с. 4–5].

Необхідність проведення оперативно-розшукового моніторингу злочинності кримінально налаштованої молоді зумовлена сучасною оперативною обстановкою в Україні, що визначається виникненням нових проблем молодіжній злочинності. Переоцінка цінностей після набуття Україною незалежності, занепад моральних основ у окремих громадян, особливо молодого віку, що призвело до того, що вони дедалі частіше намагаються знайти шлях до суб'єктивного самовираження, найскорішого отримання матеріальних благ внаслідок вчинення протиправних дій. Такі чинники, як зниження життєвого рівня населення та безробіття, стимулюють, зокрема, зростання серед молоді кількості кримінальних правопорушень, насамперед корисливої спрямованості. Ситуація, що склалася в суспільстві, та наслідки глибокої кризи в усіх сферах соціального життя, в умовах перебування нашої держави у стані війни зумовлюють необхідність активізувати запобігання кримінальним правопорушенням серед молоді, протиправна поведінка яких щоденно зазнає якісних змін, стає більш зухвалою і цинічною. Правоохоронні органи дедалі частіше стикаються з непоодинокими фактами залучення молодих осіб до організованої злочинної діяльності.

Зважаючи на актуальність і дискусійність зазначеної проблеми, треба дослідити один із напрямів оперативно-розшукового моніторингу, а саме аналіз оперативної обстановки.

Наукову позицію І. Шинкаренка, який вважає, що оперативна обстановка становить сукупну єдність взаємопов'язаних географічних, соціально-демографічних, соціально-економічних, політичних умов, притаманних конкретному об'єкту оперативної уваги або території, на якій функціонує правоохоронний орган (оперативний підрозділ), а також аналітико-статистичної характеристики злочинності та інших правопорушень, стану сил і засобів правоохоронного органу та ефективності його оперативно-службової діяльності [5, с. 4], ми підтримуємо. Треба також підтримати наукову позицію М. Корнієнка, який визначає оперативну обстановку як сукупність важливих для правоохоронної діяльності соціально-демографічних, соціально-економічних, соціально-політичних, стабілізуючих або дестабілізуючих чинників, які є суттєвими для цього регіону в певний період часу, що виражається через систему кількісних та якісних характеристик стану злочинності, адміністративної деліктності, охорони громадського порядку та громадської безпеки в конкретно взятому регіоні, а також оцінку ефективності організаційно-правових заходів, що застосовують правоохоронні органи [6, с. 8–9]. За визначенням О. О. Юхна, оперативна обстановка – це відомчий термін, що застосовується в нормативних, організаційних, методичних, інших документах поліції, під нею розуміють умови діяльності поліції під час реалізації завдань протидії кримінальним правопорушенням. Модель оперативної обстановки складається з блоків, що характеризують умови зовнішнього середовища; злочинність та інші правопорушення; осіб, які їх вчинили; систему органів, які, взаємодіючи, вирішують завдання із протидії злочинності; поліцію як систему, покликану вирішувати правоохоронні завдання [7, с. 25], що ми підтримуємо. На нашу думку, це одне з кількох вдалих понять, які можна застосовувати під час вирішення проблем протидії злочинності серед молоді.

Досліджуючи та аналізуючи стан оперативної обстановки на території, лінії, напрямі оперативного обслуговування оперативними підрозділами, С. Гриценко зазначає,

що її елементами є такі: 1) збір і вивчення оперативної інформації щодо оперативної обстановки, що склалася на території, лінії, напрямі оперативного обслуговування; 2) наявні сили й засоби конкретного оперативного підрозділу та забезпечення у процесі пошуку їх комплексного використання; 3) розроблення з урахуванням конкретної обстановки спеціальних планів (заходів) щодо виявлення первинних даних про маргінальних осіб і поведінку, що становить оперативний інтерес; 4) своєчасне внесення коректив до намічених пошукових заходів щодо стану оперативної обстановки; 5) здійснення постійного моніторингу й контролю та надання методичної, практичної і консультативної допомоги підлеглим працівникам оперативних підрозділів у процесі пошукової діяльності; 6) систематичне навчання працівників підрозділів досудового розслідування та оперативних підрозділів формам та методам пошукової роботи [8, с. 13], а також запобігання злочинній діяльності у молодіжному середовищі та протидія кримінальним правопорушенням такої категорії осіб.

Відповідно до чинників оперативної обстановки її моніторинг повинен містити такі елементи: 1) моніторинг середовища функціонування (геополітичні, демографічні, соціально-економічні особливості); 2) моніторинг кримінологічної обстановки; 3) моніторинг сил та засобів правоохоронних органів; 4) моніторинг результативності протидії злочинності; 5) моніторинг громадської думки про стан середовища функціонування, криміногенної ситуації; 6) моніторинг результативності діяльності правоохоронних органів.

За результатами нашого дослідження, простежується тенденція щорічного зростання відсотка загальної кількості кримінальних правопорушень, вчинених молодими особами. При цьому збільшився відсоток вчинення молоддю тяжких та особливо тяжких злочинів від їх загальної кількості, який в середньому становить 67,2 %, а їх щорічний приріст збільшився на 36,8 % (2017 р. – 48 %, 2018 р. – 62 %, 2019 р. – 78 %, 2020 р. – 73 %, 2021 р. – 74,8 %). За цей же період зросла кількість вчинення молодими особами таких видів кримінальних правопорушень, як: крадіжки чужого майна, питома вага яких в середньому становить 87,2 % від їх загальної кількості; незаконний обіг наркотиків, вчинених такою категорією осіб, дорівнює 81,6 %, а їх щорічне зростання в середньому становить 21,4 % (2017 р. – 21,2 %, 2018 р. – 19,9 %, 2019 р. – 22,8 %, 2020 р. – 23,4 %, 2021 р. – 23,6 %), а також простежується тенденція до вчинення молодими особами фактів шахрайств, які становлять у середньому 32,3 % від загальної кількості вчинених злочинів (2016 р. – 46,3 %, 2017 р. – 31,3 %, 2018 р. – 28,4 %, 2019 р. – 29,4 %, 2020 р. – 26,3 %, 2021 р. – 27,4 %).

Статистичні дані свідчать про необхідність посилення роботи оперативних підрозділів Національної поліції України з протидії кримінальних правопорушень серед молодих осіб у взаємодії з державними організаціями та усіх зацікавлених до цього структур, про нагальну необхідність виявлення причин та умов, що є чинниками росту злочинності такою категорією осіб. У цих умовах протидії молодіжної злочинності як організаційно впорядкований стан відповідних процесів та засіб реалізації режиму законності є провідною умовою самозбереження нашого суспільства, реальним інструментом подолання негативних тенденцій у всіх сферах його життєдіяльності, адже криміногенна ситуація сьогодні реально загрожує національній безпеці України.

В оперативно-розшуковій діяльності та під час її проведення треба підвищувати ефективність постійного моніторингу стану оперативної обстановки у довузівських, шкільних, та вузівських закладах з метою своєчасного виявлення осіб, які схильні чи мають намір до вчинення правопорушень і злочинів, зокрема корисливо-насильницької спрямованості, зловживання психотропними речовинами та наркотичними засобами, щодо їх припинення і розробки профілактичних та запобіжних заходів разом із адміністрацією та іншими зацікавленими відомствами, установами, громадськістю тощо.

Важливим напрямом діяльності сучасної правоохоронної системи в межах здійснення моніторингу злочинності серед молоді є вивчення, аналіз та врахування громадської думки. У спеціальній літературі громадську думку визначають і як стан громадської (масової) свідомості певної соціальної спільноти, що охоплює її оцінку та установку щодо соціально значущих об'єктів, і як колективну поведінку, що знаходить свій безпосередній вияв у цих оцінках та установках [9, с. 111–112], що, на нашу думку, має досить важливе значення для напрацювання тактики щодо протидії злочинності серед молоді.

За дослідженням Г. М. Бірюкова, до організаційної структури оперативно-

розшукової діяльності треба зарахувати такі елементи: 1) оцінку оперативної обстановки; 2) ухвалення рішення про оперативно-розшукове втручання щодо відповідних об'єктів; 3) визначення та вибір адекватних оперативно-розшукових засобів, методів і способів; 4) інформаційно-аналітичне забезпечення практичної реалізації оперативно-тактичних заходів (інформаційно-пошуковий, розвідувальний аспекти); 5) безпосередню реалізацію оперативно-розшукових заходів, їх послідовність і коригування залежно від розвитку оперативно-розшукової ситуації; 6) облік, аналіз і оцінку результатів та ефективності застосування запланованих заходів [10, с. 27]. На нашу думку, до організаційної структури оперативно-розшукової діяльності доцільно включити також організацію та здійснення моніторингу оперативної обстановки в осередку молоді.

На підставі позицій окремих вчених, які ми підтримуємо, треба зазначити, що отримати інформацію стосовно осіб молодого віку можна: з Реєстру досудових розслідувань, оперативних обліків та інших матеріалів, інформації колишніх працівників системи МВС України та Національної поліції, що обслуговували цю територію. Отримання відомостей, що становлять оперативний інтерес, дає підстави аналізувати їх, давати оцінку оперативній обстановці на території, по лінії, напрями оперативного обслуговування, а також адекватно реагувати на злочини відповідними оперативно-розшуковими заходами, застосовувати при цьому творчу і професійну ініціативу.

З огляду на особливості протидії злочинам, що вчиняє молодь, можемо констатувати, що: 1) зміст оперативно-розшукового моніторингу не обмежується постійним контролем (діагностуванням) криміногенної обстановки в молодіжному середовищі; до його складу входять аналіз та прогнозування всіх складових загальної оперативної обстановки, планування заходів впливу на її стабілізацію; 2) моніторинг конкретного стану у молодіжному середовищі має свої особливості, що визначається його загальними та специфічними особливостями; 3) моніторинг повинен здійснюватися за правовим і науково-обґрунтованим алгоритмом відповідно до вирішення стратегічних завдань протидії кримінальним правопорушенням серед молоді та в цілому в Україні з визначенням вимог до можливих типових джерел отримання інформації.

Висновки. На підставі викладеного вважаємо, що процес оперативно-розшукового моніторингу оперативної обстановки у сфері протидії злочинам, що вчиняються молоддю, містить послідовні етапи: збір та вивчення загальної інформації про криміногенне середовище молоді функціонування; виявлення інформації про кримінологічну обстановку та конкретні об'єкти оперативної уваги; пошук інформації про об'єкти оперативної уваги в кримінально активному та криміногенному середовищі з метою виявлення тенденцій розвитку злочинності серед молоді; пошук оперативно-розшукової інформації щодо конкретних кримінальних правопорушень та осіб, які схильні до цього або які їх вже учинили; збір та оцінка інформації про сили і засоби; виявлення чинників, що впливають на оперативну обстановку, після чого за результатами розробляється комплекс загальних і оперативно-розшукових заходів щодо вдосконалення процесу пошуку, отримання й перевірки такої інформації.

Однак порушені питання не є остаточними і потребують окремого дослідження або наукового вивчення.

Список використаних джерел

1. Литвинов А. Н. Противодействие преступности : учеб. пособие. Киев : Хай-Тек Пресс, 2011. 200 с.
2. Юхно А. А., Литвинов А. Н. Основы деятельности правоохранительных органов по противодействию преступности : учеб. пособие. Киев : Хай-Тек Пресс, 2011. 176 с.
3. Блажівський С. М. Моніторинг протидії злочинності в Україні : монограф. Харків : Золота миля, 2013. 372 с.
4. Прогноз основних тенденцій оперативної обстановки в Україні на 2001 рік : наук. звіт. Харків : Ун-т внутр. справ, 2001. 36 с.
5. Шинкаренко І. Р. Моніторинг оперативної обстановки: теоретичні підвалини. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ*. 2010. № 1. Ч. 2. С. 3–21.
6. Корнієнко М. В. Управління силами і засобами органів внутрішніх справ при ускладненні оперативної обстановки в сфері охорони громадського порядку : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ун-т внутр. справ. Харків, 2000. 21 с.
7. Юхно О. О. Концептуальні засади оперативно-розшукового запобігання злочинам органами внутрішніх справ у сучасних умовах розвитку України : автореф. ... дис. д-ра юрид. наук : 12.00.09 / ХНУВС. Харків, 2011. 40 с.

8. Ромат В. В., Косяк В. Л., Гриценко С. И. Организация и тактика оперативного поиска лиц и фактов, представляющих оперативный интерес : лекция. Харьков : ХВК МВД СССР, 1989. 31 с.
9. Партнерство та співробітництво міліції з населенням: стан, проблеми, рекомендації / за заг. ред. В. О. Соболева, Ю. О. Свеженцевої. Харків : Поларт, 2005. 240 с.
10. Бараненко Б. И. Методология теории и практики ОРД в современных условиях : проблемы и перспективы : монограф. Луганск : РИО ЛАВД, 2005. 136 с.

Надійшла до редакції 30.05.2022

References

1. Litvinov, A. N. (2011) Protivodeystviye prestupnosti [Combating crime] : ucheb. posobiye. Kyiv : Khay-Tek Press, 200 p. [in Russ.].
2. Yukhno, A. A., Litvinov, A. N. (2011) Osnovy deyatel'nosti pravookhranytel'nykh orhanov po protyvodeystviyu prestupnosti [Fundamentals of the activities of law enforcement agencies to combat crime] : ucheb. posobiye. Kyiv : Khay-Tek Press, 176 p. [in Russ.].
3. Blazhiv's'kyu, Ye. M. (2013) Monitorynh protydyi zlochynnosti v Ukrayini [Monitoring of crime prevention in Ukraine] : monohraf. Kharkiv : Zolota mylya, 372 p. [in Ukr.].
4. Prohnoz osnovnykh tendentsiy operatyvnoi obstanovky v Ukrayini na 2001 rik [Forecast of the main trends of the operational situation in Ukraine for 2001] : nauk. zvit. Kharkiv : Un-t vnutr. sprav, 2001. 36 p. [in Ukr.].
5. Shynkarenko, I. R. (2010) Monitorynh operatyvnoi obstanovky: teoretychni pidvalyny [Monitoring of the operational situation: theoretical foundations]. *Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universyietu vnutrishnikh sprav*. № 1. Part. 2, pp. 3–21. [in Ukr.].
6. Korniyenko, M. V. (2000) Upravlinnya sylamy i zasobamy orhaniv vnutrishnikh sprav pry uskladnenni operatyvnoi obstanovky v sferi okhorony hromads'koho porjadku [Management of forces and means of internal affairs bodies when the operational situation in public order protection is complicated] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 21 p. [in Ukr.].
7. Yukhno, O. O. (2011) Kontseptual'ni zasady operatyvno-rozshukovoho zapobihannya zlochynam orhanamy vnutrishnikh sprav u suchasnykh umovakh rozvytku Ukrayiny [Conceptual principles of operative and investigative crime prevention by internal affairs bodies in modern conditions of development of Ukraine] : avtoref. ... dys. d-ra yuryd. nauk : 12.00.09 / KyNUVS. Kharkiv, 40 p. [in Ukr.].
8. Romat, V. V., Kosyak, V. L., Gritsenko, S. I. (1989) Organizatsyya i taktika operativnogo poiska lits i faktov, predstavlyayushchikh operativnyy interes [Organization and tactics of operational search of persons and facts representing operational interest] : lektsyya. Kharkiv : KhVK MVD SSSR, 31 p. [in Russ.].
9. Partnerstvo ta spivrobitnytstvo militsiyi z naseleennyam: stan, problemy, rekomendatsiyi [Partnership and cooperation of the police with the population: state, problems, recommendations] / za zah. red. V. O. Sobolyeva, YU. O. Svyehentsevoyi. Kharkiv : Polart, 2005. 240 p. [in Ukr.].
10. Baranenko, B. I. Metodologiya teorii i praktiki ORD v sovremennykh usloviyakh [Methodology of the theory and practice of ORD in modern conditions] : problemy i perspektyvy : monohraf. Luhansk : RIO LAVD, 2005. 136 p. [in Russ.].

ABSTRACT

Vadym Babakin. Operational-search monitoring over operational situation on combating crimes committed by youth. The research paper deals with state of scientific research on certain aspects of operational and investigative monitoring of the operational situation in combating crimes committed by young people. In the current criminogenic and operational situation, the urgency of detecting, preventing, stopping and detecting crimes is a priority for operational units, which should use modern approaches and methods in carrying out operational and investigative activities.

The author analyzes the statistics on the organization of operative and search activities of operative units' activities to combat crimes committed by youth. The author notes that the organization and tactics of operative and search activities of operative units to combat crimes of this category do not meet the requirements set for the National Police of Ukraine. The urgency of detecting, preventing, suppressing and solving these crimes in the current criminogenic and operating conditions is the priorities for operative units, which must use modern approaches and methods while exercising operative and search activities. The article contains scientifically substantiated propositions and recommendations for improving the organization and tactics of operative and search activities of operative units on counteracting crimes committed by youth.

The reasoning of monitoring prevention of juvenile delinquency importance that is confirmed with the analysis of political, economical, social and legal situation in Ukraine have been drawn.

Classification, theoretical and applied reasoning of the activity have been offered. Various viewpoints of scientists about the question of monitoring elements classification, their definite characteristics, the necessity of usage in practical activities of law-enforcement authorities and operating units, as well as the author's personal opinion have been provided.

Keywords: *operational information, tactics, operational situation, crime rate, operational subdivisions, counteraction, youth.*